

Crisis & Faith

Perek 10

Brothers In Arms

א וַיְהִי, אַחֲרֵי-כֵן, וַיָּמָת, מֶלֶךְ בְּנֵי עַמּוֹן; וַיִּמְלֹךְ חֲנוּן בְּנוֹ, תַּחְתָּיו. **1** And it came to pass after this, that the king of the children of Ammon died, and Hanun his son reigned in his stead.

ב וַיֹּאמֶר דָּוִד אֲעֲשֶׂה-חֶסֶד עִם-חֲנוּן בֶּן-נַחֲשׁ, כַּאֲשֶׁר עָשָׂה אָבִיו עִמְדֵי חֶסֶד, וַיִּשְׁלַח דָּוִד לְנַחְמוֹ בְּיַד-עֲבָדָיו, אֶל-אָבִיו; וַיָּבֵאוּ עֲבָדֵי דָוִד, אֶרֶץ בְּנֵי עַמּוֹן. **2** And David said: 'I will show kindness unto Hanun the son of Nahash, as his father showed kindness unto me.' So David sent by the hand of his servants to comfort him concerning his father. And David's servants came into the land of the children of Ammon.

ג וַיֹּאמְרוּ שָׂרֵי בְנֵי-עַמּוֹן אֶל-חֲנוּן אֲדֹנָיָהֶם, הֲמִכַּבֵּד דָּוִד אֶת-אָבִיךָ בְּעֵינֶיךָ--כִּי-שְׁלַח לְךָ, מְנַחְמִים; הֲלוֹא בְּעִבּוֹר חֶקֶר אֶת-הָעִיר, וַלְרַגְלָהּ וּלְהַפְכָּהּ, שְׁלַח דָּוִד אֶת-עֲבָדָיו, אֵלָיךְ. **3** But the princes of the children of Ammon said unto Hanun their lord: 'Thinkest thou that David doth honour thy father, that he hath sent comforters unto thee? hath not David sent his servants unto thee to search the city, and to spy it out, and to overthrow it?'

ד וַיִּקַּח חֲנוּן אֶת-עֲבָדֵי דָוִד, וַיְגַלַּח אֶת-חֲצֵי זָקָנָם, וַיִּכְרֹת אֶת-מִדְּוֵיָהֶם בְּחֲצֵי, עַד שְׁתוֹתֵיהֶם; וַיִּשְׁלַחֵם. **4** So Hanun took David's servants, and shaved off the one half of their beards, and cut off their garments in the middle, even to their buttocks, and sent them away.

ה וַיַּגִּדוּ לְדָוִד וַיִּשְׁלַח לַקְּרָאתָם, כִּי-הָיוּ הָאֲנָשִׁים נִקְלָמִים מְאֹד; וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ שְׁבוּ בִּירְחוֹ, עַד-יִצְמַח זָקְנְכֶם וַיָּשִׁבְתֶּם. **5** When they told it unto David, he sent to meet them; for the men were greatly ashamed. And the king said: 'Tarry at Jericho until your beards be grown, and then return.'

1. Abarbanel

ואחשוב בכוונת חנון שהסכים לעשות להם הבזיון הזה לפי שהמלאכים היתה ביאתם טובה מצד ורעה מצד, אם טובה מצד כפי דבריהם שבאים לנחמו, והיתה רעה כפי כוונתם שהיתה לרגל את הארץ, ולכן לא כבדם כמלאכי שלום גמורים, ולא הענישם כמרגלים גמורים, ונתן להם חצי עונש וגלח חצי זקנם וכרת חצי מלבושיהם, לפי שהזקן והלבוש היו מתכשיטי המלאכים הנכבדים, ובהיות שהם שלמים מצד ומרגלים מצד, גלחם וכרת מלבושיהם החצי מהם להורות על היותם אנשים פחותים מרגלים, ונשארה חצי זקנם ומלבושיהם כפי הסברת שלומם ואהבתם ונחמתם, ולזה גלה ערותם להורות ולרמוז שגלה מחשבותם.

2. Radak

כאשר עשה אביו עמדי חסד – אמרו כי כשהיה בורח דוד ובאו אליו אביו ואמו ואחיו ואמר וינחם את פני מלך מואב (שמואל א כ"ב:ד') הרגם מלך מואב אחר שהיו עמו חוץ מאחד מהם שברח לארץ בני עמון והחייהו נחש מלך בני עמון.

ובדרש עוד לא תדרוש שלומם וטובתם (דברים כ"ג:ז') אתה מוצא במי שבא אליהם במדת רחמים סוף בא לידי בזיון ואיזה זה שנאמר אעשה חסד עם חנון וגו' סוף בא לידי בזיון ויקח חנון את עבדי דוד וגו' (שמואל ב י"ד') ונצטרך להלחם עם ארבע אומות בני עמון וארם צובא ואיש טוב ומלך מעכה מי גרם לו לדוד כל זה שבקש לעשות טובה עם מי שאמר הקב"ה לא תדרוש שלומם וטובתם (דברים כ"ג:ז') אמר לו

הקב"ה לדוד אתה עובר על תורתני אני כתבתי לא תדרוש שלומם וטובתם (דברים כ"ג:ז) ואתה עושה עמהם חסד **אל תהי צדיק הרבה** (קהלת ז'ט"ז) מכאן שלא יהא אדם מוותר על התורה.

3. Devarim 23:4-7

- 4 An Ammonite or a Moabite shall not enter into the assembly of the LORD; even to the tenth generation shall none of them enter into the assembly of the LORD for ever;
- ד לא-גבא עמוני ומואבי, בקהל יהוה: גם דור עשירי, לא-גבא להם בקהל יהוה עד-עולם.
- 5 because they met you not with bread and with water in the way, when ye came forth out of Egypt; and because they hired against thee Balaam the son of Beor from Pethor of Aram-naharaim, to curse thee.
- ה על-דבר אשר לא-קדמו אתכם, בלחם ובמים, בדרך, בצאתכם ממצרים; ואשר שכר עליך את-בלעם בן-בעור, מפתור ארם נהר-ים--לקללך.
- 6 Nevertheless the LORD thy God would not hearken unto Balaam; but the LORD thy God turned the curse into a blessing unto thee, because the LORD thy God loved thee.
- ו ולא-אבה יהוה אלהיך, לשמע אל-בלעם, ויחפז יהוה אלהיך לך את-הקללה, לברכה: כי אהבך, יהוה אלהיך.
- 7 Thou shalt not seek their peace nor their prosperity all thy days for ever. {S}
- ז לא-תדרש שלמם, וטבתם, כל-ימיך, לעולם. {ס}

4. Rashi

המכבד דוד את אביך בעיניך – הנראה בעיניך שדוד מכבד את אביו, הם מזהירים: לא תדרוש שלוםם (דברים כ"ג:ז), והוא ידרוש שלומך?

5. Rambam Hilchot Melachim U-Milchamot 6:6

(ו) עמון ומואב אין שולחין להם לשלום שנתאמר (דברים כ"ג:ז) לא תדרש שלוםם וטבתם כל ימיך. אמרו חכמים לפי שנתאמר (דברים כ"ג:ז) וקראת אליה לשלום יכול עמון ומואב בן. תלמוד לומר לא תדרש שלוםם וטבתם. לפי שנתאמר (דברים כ"ג:ז) עמך ישב בקרבך (דברים כ"ג:ז) בטוב לו לא תוננו. יכול עמון ומואב בן תלמוד לומר וטבתם. ואף על פי שאין שואלים בשלוםם אם השלימו מעצמם תחלה מקבלין אותן:

6. Hagahot Maimuniot

כתב רא"ם בד"א בדרישת שלום אבל תשלומי שלום מותר כגון אם עשו עמך חסד מותר לפקדם לשלום שנאמר וימת מלך בני עמון וימלוך חנון בנו תחתיו ויאמר דוד אעשה חסד עם חנון כאשר עשה אביו עמדי חסד וישלח דוד לנחמו וכן ס"ה משמו ע"כ:

7. Or Sameach

זכס"מ ויש לתמוה על זה שאמרו חז"ל במדרש.

נ"ב כוונתו למדרש פרשת פנחס שנענש דוד ע"ז שויתר על ד"ת עי"ש. אך י"ל דאם עשה עמו בעלמו חסד מותר בזדאי, רק אם עשה חסד עמו אביו, וזוהו היה סברת דוד דגם אם אביו עשה חסד מותר לשלם לו וזוהו אין הדבר כן, אבל בעשה עמו חסד מותר ודוק;

8. Shmuel Aleph 11:1-2

- 1 Then Nahash the Ammonite came up, and encamped against Jabesh-gilead; and all the men of Jabesh said unto Nahash: 'Make a covenant with us, and we will serve thee.'
- א ויעל, נחש העמוני, ויחן, על-גיבש גלעד; ויאמרו כל-אנשי גיבש, אל-נחש, כרת-לנו ברית, ונעבדך.
- 2 And Nahash the Ammonite said unto them: 'On this

condition will I make it with you, that all your right eyes be put out; and I will lay it for a reproach upon all Israel.'

ו וַיֵּרְאוּ בְנֵי עַמּוֹן, כִּי נִבְאָשׁוּ בְדָוִד; וַיִּשְׁלְחוּ בְנֵי-עַמּוֹן וַיִּשְׁכְּרוּ אֶת-אַרְם בֵּית-רְחוֹב וְאֶת-אַרְם צוֹבָא, עֲשָׂרִים אֲלֶף רִגְלִי, וְאֶת-מֶלֶךְ מַעַכָּה אֲלֶף אִישׁ, וְאִישׁ טוֹב שְׁנַיִם-עֶשְׂרֵת אֲלֶף אִישׁ.	6 And when the children of Ammon saw that they were become odious to David, the children of Ammon sent and hired the Arameans of Beth-rehob, and the Arameans of Zobah, twenty thousand footmen, and the king of Maacah with a thousand men, and the men of Tob twelve thousand men.
ז וַיִּשְׁמַע, דָּוִד; וַיִּשְׁלַח, אֶת-יֹאבָב, וְאֶת כָּל-הַצָּבָא, הַגִּבֹּרִים.	7 And when David heard of it, he sent Joab, and all the host of the mighty men.
ח וַיֵּצְאוּ בְנֵי עַמּוֹן, וַיַּעֲרְכוּ מִלְחָמָה פֶּתַח הַשָּׁעַר; וְאַרְם צוֹבָא וְרְחוֹב וְאִישׁ-טוֹב וּמַעַכָּה, לְבָדָם בְּשָׂדֵה.	8 And the children of Ammon came out, and put the battle in array at the entrance of the gate; and the Arameans of Zobah, and of Rehob, and the men of Tob and Maacah, were by themselves in the field.
ט וַיֵּרָא יֹאבָב, כִּי-הִיָּתָה אֵלָיו פְּנֵי הַמִּלְחָמָה, מִפְּנִיָם, וּמֵאַחֹר; וַיִּבְחַר, מִכָּל בְּחוּרֵי בִישְׂרָאֵל (יִשְׂרָאֵל), וַיַּעֲרֹד, לְקִרְיַת אַרְם.	9 Now when Joab saw that the battle was set against him before and behind, he chose of all the choice men of Israel, and put them in array against the Arameans;
י וְאֶת, יֵתֵר הָעַם, נָתַן, בְּיַד אֲבִישַׁי אָחִיו; וַיַּעֲרֹד, לְקִרְיַת בְּנֵי עַמּוֹן.	10 and the rest of the people he committed into the hand of Abishai his brother, and he put them in array against the children of Ammon.
יא וַיֹּאמֶר, אִם-תִּחַזַּק אַרְם מִמֶּנִּי--וְהִיָּתָה לִּי, לִישׁוּעָה; וְאִם-בְּנֵי עַמּוֹן יִחַזְּקוּ מִמֶּנִּי, וְהִלַּכְתִּי לְהוֹשִׁיעַ לָךְ.	11 And he said: 'If the Arameans be too strong for me, then thou shalt help me, but if the children of Ammon be too strong for thee, then I will come and help thee.
יב חֲזַק וְנִתְחַזַּק בְּעַד-עַמּוֹנֵנוּ, וּבְעַד עָרֵי אֱלֹהֵינוּ; וַיְהִי, וַיַּעֲשֶׂה הַטּוֹב בְּעֵינֵינוּ.	12 Be of good courage, and let us prove strong for our people, and for the cities of our God; and the LORD do that which seemeth Him good.'

9. Malbim

וירא יואב כי היתה אליו פני המלחמה מפנים ומאחור – רצה לומר שהתירא מלכת עד רבה וללחום עם בני עמון פתח השער שאז יבואו עליו המלכים מאחור ויהיה תוך שני מחנות חזקות, כי המלכים היו חזקים מצד עצמם, ובני עמון היו חזקים מצד שהיו אצל המבצר, ולכן היה מחמתנו ללחום את המלכים תחלה אצל מידבא, ולבל יצאו בני עמון בעזרתם חלק מחנהו ונתן יתר העם החלשים ביד אבשי, שאם יצאו בני עמון השדה יספיק לנצחם, ובכ"ז עמדו רק למשמרת ולא נפרדו מן המחנה והיו מוכנים גם נגד ארם, כי שער לפי הסברה שבני עמון ישארו במקומם, ועל זה אמר אם תחזק ארם ממני והיתה לי לישועה כיון שאתה פה, ואמר שאח"כ בלכת אבשי אל בני עמון אם ישער שהם חזקים ילך עמו להושיע, ועל זה אמר והלכתי.

10. Radak

בעד עמנו – שלא יהיו לחרב ולשבי.

ובעד ערי אלהינו – שלא יכבשו אותם אויבינו וישבו בהם אם יתחזקו עלינו וינצחונו ואם יעשו כן לא יהיו ערי אלהינו אלא ערי אלהים אחרים.

וי"י יעשה הטוב בעיניו – אנחנו נתחזק בכל כחינו למלחמה וי"י יעשה הטוב בעיניו כי ל"י התשועה.

11. [Ralbag](#)

חזק ונתחזק בעד עמנו – למדנו מזה שאין ראוי לסמוך על הנס אבל ראוי שישתדל האדם בהצלתו לפי מה שאפשר ואז יעזור הש"י

12. [Shmuel Aleph 4:9](#)

9 Be strong, and quit yourselves like men, O ye Philistines, that ye be not servants unto the Hebrews, as they have been to you; quit yourselves like men, and fight.'
 ט התחזקו והיו לאנשים, פלשתים--פן תעבדו לעברים, פאשר עבדו לקם; והייתם לאנשים, ונלחמתם.

13 So Joab and the people that were with him drew nigh unto the battle against the Arameans; and they fled before him.
 יג ויגש יואב, והעם אשר עמו, למלחמה, בארם; וינסו, מפניו.

14 And when the children of Ammon saw that the Arameans were fled, they likewise fled before Abishai, and entered into the city. Then Joab returned from the children of Ammon, and came to Jerusalem.
 יד ובני עמון ראו, כי-נס ארם, וינסו מפני אבישי, ויבאו העיר; וישב יואב, מעל בני עמון, ויבא, ירושלים.

15 And when the Arameans saw that they were put to the worse before Israel, they gathered themselves together.
 טו וירא ארם, כי נגף לפני ישראל; ויאספו, יחד.

16 And Hadadezer sent, and brought out the Arameans that were beyond the River; and they came to Helam, with Shobach the captain of the host of Hadadezer at their head. {S}
 טז וישלח הדדעזר, ויצא את-ארם אשר מעבר הנהר, ויבאו, חילם; ושובד שר-צבא הדדעזר, לפניהם. {ס}

17 And it was told David; and he gathered all Israel together, and passed over the Jordan, and came to Helam. And the Arameans set themselves in array against David, and fought with him.
 יז ויגד לדוד, ויאסף את-כל-ישראל ויעבר את-הירדן, ויבא, חלאמה; ויערכו ארם לקראת דוד, וילחמו עמו.

18 And the Arameans fled before Israel; and David slew of the Arameans seven hundred drivers of chariots, and forty thousand horsemen, and smote Shobach the captain of their host, so that he died there.
 יח וינס ארם, מפני ישראל, ויהרג דוד מארם שבע מאות רכב, וארבעים אלף פרשים; ואת שובד שר-צבאו הכה, וימת שם.

19 And when all the kings that were servants to Hadadezer saw that they were put to the worse before Israel, they made peace with Israel, and served them. So the Arameans feared to help the children of Ammon any more. {P}
 יט ויראו כל-המלכים עבדי הדדעזר, כי נגפו לפני ישראל, וישלמו את-ישראל, ויעבדו; ויראו ארם, להושיע עוד את-בני עמון. {פ}

13. [Bereshit 29:15](#)

ויאמר לבן ליעקב הכי אחי אפה ועבדתני חנם הגידה לי מה משפחתך.

14. [Bereshit 22:20-21](#)

(כ) ויהי אחרי הדברים האלה ויגד לאברהם לאמר הנה זלדה מלכה גם הוא בנים לנחור אחיך. (כא) את עוז בחרו ואת בוז אחיו ואת קמואל אבי ארם.

15. Bereshit 14:14-16

(יד) וישמע אברם כי נשבה אחיו וירק את חניכיו ולידי ביתו שמנה עשר ושלש מאות וירדף עד דן. (טו) ויחלק עליהם לילה הוא ועבדיו ויבסו וירדפו עד חובה אשר משמאל לדמשק. (טז) וישב את כל הרקש וגם את לוט אחיו ורקשו השיב וגם את הנשים ואת העם.

<p>א ויהי לתשובת השנה לעת צאת המלכים, וישלח דוד את-יואב ואת-עבדיו עמו ואת-כל-ישראל וישחתו את-בני עמון, ויצרו, על-רבה; ודוד, יושב בירושלם. {ס}</p>	<p>1 And it came to pass, at the return of the year, at the time when kings go out to battle, that David sent Joab, and his servants with him, and all Israel; and they destroyed the children of Ammon, and besieged Rabbah. But David tarried at Jerusalem. {S}</p>
<p>ב ויהי לעת הערב, ויקם דוד מעל משכבו ויתהלך על-גג בית-המלך, וירא אשה רחצת, מעל הגג; והאשה, טובת מראה מאד.</p>	<p>2 And it came to pass at eventide, that David arose from off his bed, and walked upon the roof of the king's house; and from the roof he saw a woman bathing; and the woman was very beautiful to look upon.</p>